

Uchwała Zarządu
stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska
nr 13/OB/I/2023
z 22 stycznia 2023 roku
w sprawie podpisania stanowiska organizacji społecznych w sprawie proponowanych zmian w
kodeksie wyborczym

1. Na podstawie § 24 pkt 14 Statutu Stowarzyszenia, Zarząd podejmuje decyzję o podpisaniu stanowiska organizacji pozarządowych w sprawie zmian w kodeksie wyborczym
2. Treść listu stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Stanowisko zostało przygotowane w związku z planowanym na 25 stycznia 2023 r. II czytaniem ustaw zmieniających kodeks wyborczy (rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy, rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw oraz poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr [2651](#), [2800](#), [2897](#) i [2930](#)) przez organizacje społeczne: Odpowiedzialna Polityka, Obserwatorium Wyborcze, Komitet Obrony Demokracji.

Sieć Obywatelska Watchdog Polska jest zaangażowana w działania na rzecz praworządności i transparentności procesu wyborczego. W ciągu ostatnich lat podjęliśmy liczne działania dotyczące wyborów prezydenckich w 2020 roku oraz najbliższego cyklu wyborczego rozpoczynającego się w 2023 roku od wyborów do parlamentu RP. Działania te wpisują się w cel stowarzyszenia - upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji.

Mając na uwadze powyższe zdecydowano o podpisaniu załączonego stanowiska.

NIE dla pośpiesznych i nieprzemyślanych zmian w Kodeksie wyborczym! Stanowisko organizacji społecznych

Jako organizacje obserwujące od lat proces wyborczy w Polsce oraz wspierające rozwój demokracji i społeczeństwa obywatelskiego z niepokojem przyjmujemy rozpoczęte w Sejmie prace nad projektem nowelizacji Kodeksu wyborczego, wprowadzającym daleko idące zmiany w procesie organizacji i przeprowadzenia wyborów.

Problemu nie stanowi jedynie termin (ustawa prawdopodobnie nie zostanie przyjęta na 6 miesięcy przed zarządzeniem wyborów, co jest wymagane przy wprowadzaniu istotnych zmian w prawie wyborczym), ale przede wszystkim tryb tych zmian - bez konsultacji społecznych, oszacowania ich kosztów i doprecyzowania regulacji. Narusza to zasady dobrej legislacji, ale przede wszystkim podważa zaufanie do wyborów i sposobu ich przeprowadzania, które systematycznie maleje wśród wyborców.

Próbuje się zatem w roku wyborczym wprowadzić obszerne, różnorodne i przede wszystkim niedopracowane zmiany, które szczególnie uderzają w kontrolę procesu wyborczego, a jednocześnie w sposób nadmierny zwiększają rolę rządu w organizacji wyborów.

Projekt ustawy proponuje między innymi:

- odejście od wyłącznie sędziowskich składów okręgowych i rejonowych komisji wyborczych oraz zastąpienie sędziów "osobami z wykształceniem prawniczym", co budzi obawy o stopień gwarancji dla zachowania bezstronności i niezależności organów wyborczych,
- przekazanie rządowi administrowania rejestrem wyborców, co oznacza centralizację i zarządzanie danymi wyborców *de facto* bez żadnej zewnętrznej kontroli,
- wprowadzenie diet dla mężów zaufania, uzależniając ich wypłatę od przewodniczącego komisji, co oznacza, że wynagrodzenie osoby kontrolującej zależy od podpisu osoby, której praca ma być kontrolowana,
- obowiązek zgłaszania obserwatorów społecznych i mężów zaufania w celu umożliwienia im przesyłania zarejestrowanych filmów i zdjęć zawierających nieprawidłowości w procesie wyborczym na specjalnie stworzoną – nieistniejącą dzisiaj i niesprawdzoną – platformę internetową oraz wymóg niezwłocznego usunięcia tych treści z własnych aparatów i telefonów, co uniemożliwia wykorzystanie nagrania jako dowodu przed wymiarem sprawiedliwości,
- przyznanie administracji rządowej uprawnienia do zarządzania tymi nagraniami oraz listą wszystkich mężów zaufania i obserwatorów społecznych, którzy mogą potencjalnie przekazać nagrania procesu wyborczego,
- zmiany i ułatwienia w dostępie do lokali wyborczych, prezentowane jako profrekwencyjne, skierowane zostały do mieszkańców małych miejscowości. Pomija się jednocześnie problemy

wynikające ze zbyt dużych obwodów wyborczych w miastach, a także z trudności, które z głosowaniem mają obywatele mieszkający za granicą. Dodatkowo nie wskazuje się, jak rozwiązać problem rekrutacji i przeszkolenia członków ok. 6 tys. nowych obwodowych komisji wyborczych, które miałyby powstać na skutek wprowadzonych zmian.

Jako organizacje zaangażowane w obserwację procesu wyborczego i dbające o demokratyczne podstawy prawne przeprowadzenia wyborów wzywamy do zaniechania prób zmian w Kodeksie wyborczym ze względu na czas i tryb ich wprowadzenia oraz zawarte w proponowanej ustawie treści.

Nasze działania jako organizacji społecznych nakierowane są przede wszystkim na zwiększenie aktywnego udziału obywateli w procesie wyborczym, a także zaufania do wyborów i ich wyniku. Tym bardziej ubolewamy, że nie dopuszczono odpowiednio wcześniej do publicznej dyskusji o zmianach w prawie wyborczym, a ocena proponowanych zmian odbywa się tylko w kontekście zbliżających się wyborów.

Jest to oznaka braku szacunku wobec uczestników procesu wyborczego: administracji wyborczej, samorządów, przyszłych kandydatów, a przede wszystkim nas - obywateli.

.

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: aae08ba4-9064-46d5-8471-92dad0ac5e7
utworzonego: 2023-01-22 20:38 (GMT+01:00)

